

פנינה עמית

הקונצרט

סיפור

א.

לפתע –

אבד לה הכיוון שבו הלכה. בבהלה תפסה, עלים ענף ביד ימין חֶשְׁבָה, ונעצרה. בהתה. רחוב. יציב. והיא מרוקנת מכיוונים. מאין? לאן? כן... אבריה אֵתָה, מסביבה ממשות, והגוף אבוד. בְּרִיק. הפיסה שכפות רגליה עליה, איפה היא? מכיס התיק מבצבץ תדפיס קופת חולים. אה! דיברה עם הרופא, כלומר... חוזרת. זה רחוב בלפור. הלב רץ, משב רוח עובר על פניה, והיא בדרך ל"קפה גינצבורג" קרוב כל כך, ואפילו תקדים. לרחל'ה, לפגוש את רחל'ה. פסעה כמו בתוך מנהרה, המתבהרת לאט לפניה.

חולשה תקפה אותה. עמדה. ומה תגיד לבתה העסוקה, העניינית, קצרת הרוח? בטלפון אמרה לה חופשה חופשה, אבל מה רצתה לומר? משהו... תסמינים של מחלה... המבשרים... שתכריע את הגוף.

עצב הגיח מתוכה, לפת ולחץ עד שנעצרה נשימתה בין צלעותיה, מתקשה לצאת. נכנסה לבית הקפה, וישבה בפינה הפונה לשיחים ולרחוב. "הפוך, בבקשה", אמרה, "ומים, ואחר כך נראה". כמעט בכתה. הורידה מבטה אל הסדקים שבשולחן העץ.

מתי זה התחיל? הנהייה, לא... הצורך לשמוע מוסיקה, והתקף שחכה מוזרה. הֶבֶזְק, וחשכה, ומשהו פג בה והופך לְרִיק. אֵי של אֵין. "קפה!" צעקה.

"עוד אחת?"

הביטה במלצר המתרחק, ידיו אוחזות בספלים ריקים. "כן?"

כוס מים לפניה. כבר שתתה? קורה שהיא לא זוכרת אם מה שהתכוונה כבר עשתה או עמדה לעשות. כיוון הזמן הולך לה לאיבוד, לרגע. ושאר כישוריה? לחשוב... להבין... מה? להבחין... כן! ככל שגדלים איי השכחה גוברת בה הזחיפות לשמוע קונצרט. והרי לא רצתה לשמוע מוסיקה ולא הלכה לקונצרטים, למרות שגרה ליד היכל התרבות!

קצף הקפה נח על שפתיה ולשונה עברה עליו בלטיפה. "עוד הפוך", אמרה.

מתי. מתי זה התחיל?

לפני... חודשיים? כן... בשבת, כשדפדפה במוסף "סופשבוע" הייתה כתבה על מנצח מפורסם מאוסטריה, יהודי, שיגיע לארץ בהזמנתו של זובין מהטה, דומר שמו. לא המשיכה לקרוא, אבל כשיצאה לריצת הבוקר השבתית שלה במורד שדרות בן ציון וחזור, הקיפה את היכל התרבות והציצה במודעות הגדולות לראות מתי ינצח. לא התפלאה אז על מעשיה והמשיכה לרוץ. ושוב כתבה: דומר, שהיה בארץ זמן קצר בסוף שנות החמישים וחזר לאוסטריה, מגיע עם אשתו הטרייה, ישראלית לשעבר. הוא בשנות השמונים, היא נגנית צ'לו צעירה ולה ילדה בת שש מנישואים קודמים.

המלצר עמד לידה עם הקפה, אבל היא - שתי ידיה תופסות ואוחזות בשולחן בחוזקה, כי בית הקפה וכל אשר בו מסתחררים עליה, והרופא אמר שיש לה פגיעה באיבר שיווי המשקל. "גם עוגת תפוחים בבקשה", פלטה בשארית האוויר שבין צלעותיה, ומיקדה עיניה בכניסה. שהכניסה לא תנוע, שתתייצב לרחליה, שתבוא, תבוא.

וכששוב שמה שפתיה בקצף הקפה התייצבו ועמדו במקומם הקירות והשולחנות ופרחי השיחים המציצים מן הרחוב, ובכניסה עמדה רחליה. דקיקה, שחרחרה, תלתליה סבכים סבכים.

לא קראה לה. רצתה להביט בבתה ממרחק, בהרף לפני שהעין מוצאת, בתה כשהיא לעצמה, בטבעיותה, לפני שתיכנס לטווח הקרבה שביניהן, ותתמקד אל מול האם.

רחליה טלטלה את רצועת התיק מכתפה, ישבה, ומבטה הנודד עצר. כתפיית חזייה אדומה נשמטה אל זרועה. ידה שקעה אל פנים התיק שלפה סיגריה. "מה קורה. אני באמצע עבודה".

התיק הכבד מעקם את כתפה, חשבה, וקרבה אל בתה את עוגת התפוחים שביניהן, "העוגה שאת אוהבת..." "רחליה סובבה ראשה אל המלצר ושערותיה הצליפו בלחייה. "מיץ! בבקשה". "והקפה הטעים שלכם" קראה אליו, אחריה.

רחליה משכה מחשב מתוך התיק, הניפה, והניחה ליד העוגה. "מה רצית להגיד לי? בטלפון נשמעת כאילו... זה דחוף".

"אני... אני..." ומה שרצתה לומר לבתה הבזיק, ונעלם.

"מה. תגידי". אצבעותיה של רחליה מעכו את הסיגריה עד שנקרע עורה הדק.

והיא זכרה אותן תינוקות, לופתות כולן באגודל אמה.

המלצר הביא מיץ וקפה ומזלג נוסף לעוגה.

"...החופשה שלך, אמרת... ללא תשלום? לא עדיף לך לצאת לפנסיה מוקדמת, בתשלום?" "לא יודעת".

בתה בהתה בה.

הפנתה פניה לרחוב, וראתה שיחים באדניות מקיפים שולחנות גינה. "לא ממש תכננתי רק הרגשתי צורך..."

"הבנתי! התחלת להשתעמם. סוף סוף. ומה מרתק במזכירות משרד החקלאות? אולי תסעי קצת? אולי... רומן, או קצת... סקס?"

מנצח מול תזמורת סימפונית

עיבוד גרפי – ח"נ

ראתה את ידה של רחל'ה תוקעת מזלג בעוגת התפוחים ולא הקשיבה עוד. הושיטה מזלג גם היא אל העוגה ואמרה, "מה שלום החבר שלך... רפי?"

"גם כן חבר!"

"אמרת לי שהוא נפלא".

"במיטה. במיטה!"

"אה".

"מה אה אה!" הניפה רחל'ה אל פיה את ספל הקפה.

ומה הצעקה הזאת, חשבה. בועת אוויר נסקה אל גרונה, ולחשה: "את... מחליפה אותם כל כך מהר".

"ואת..." רחל'ה הכניסה פיסת עוגה אל פיה, ובלעה, "אף פעם, שנים, לא ראיתי אותך עם גבר. סתם ליהנות. להיות אישה". השתתקה. "איך אפשר בלי שגבר נוגע בך", מלמלה.

"ואיך אפשר כשהרבה נוגעים, חודרים..." הסתחררה. תפסה בשולחן, נעצה מבטה בספל הקפה הנע וחיכתה שהסחרור יעבור. שרחל'ה לא תרגיש, חשבה. שתדבר. שתדבר אלי.

רחל'ה בחנה את פני אמה. ברוך, אמרה: "גוף שעושה אהבה מרגיש את החיים אחרת. את אפילו לא יודעת מה זה. אז אולי תנצלי את החופשה..."

"גבר פה גבר שם..."

"למה לא? לא צריך סיפורים ארוכים. את עוד צעירה. נראית נפלא".

"ואת, רחל'ה...", בתי בתי קרא לבה, "באמת... טוב לך בחיים?"

"לא שייך. זה משהו אחר".

"כואב לי".

"זה החיים שלי. תכאבי על שלך!"

"רחל'ה...", חיפשה את עיני בתה, "ואת יודעת... על החיים שלי?"

רחל'ה מצמצה, אצבעותיה נגעו בקרעי הסיגריה, "אני יודעת שאת... עובדת. את פונקציונלית. ותמיד לבד".

"אין לי צורך להיות עם מישהו".

"זה לא טבעי! ואני מבינה את אבא..."

"אל תדברי אתי על אבא שלך. הוא שעזב אותי".

"אולי הוא גבר שרצה..." עצרה.

"אהבתי אותו, אבל..." הגוף לא נענה, חשבה, לא... "אבא שלך לא הבין. מאד אהבתי אותו".

הבת שתקה.

ידי שתיהן נשלחו אל ספלי הקפה, נמלטות.

מבטה הנודד של רחל'ה נתקל בדף התקוע בתיק אמה. "מה אמר הרופא?"

"סחרחורת ש..."

"שמה?"

"לא משהו..."

רחל'ה אספה את המחשב אל הארנק, קמה, לאט, ועמדה.

תמיד בגדים כהים על הגוף, חשבה, על מה בתי מתאבלת? נחפזה ואמרה "פגיעה באיבר שיווי המשקל. כנראה".

רחל'ה התיישבה. עיניה נחו על פני אמה פעורות ואפלוליות. "את רוצה... שאבוא אתך לבדיקות?"

"לא לא", ורצתה לומר כן בתי, אתי, לא לבדיקות, למשהו אחר. מה.

וכשעיני הבת כוונו אל השעון בחמיקה, שאלה בהיסוס, מפתיעה את עצמה, "את רוצה לבוא אתי לקונצרט, רחל'ה?"

"אני? לא! וממתי את הולכת לקונצרטים? לא זוכרת שהתעניינת פעם במוסיקה".
"לא לא. אבל פעם למדתי כינור".

רחל'ה צחקה, שערה השחור רקד "את? לא הייתי מאמינה עלייך! אף פעם לא סיפרת".
"כשהייתי ילדה, שש שבוע. למדתי, כמעט שנה. לא היה לנו מה לאכול אז, בתקופת הצנע. אמא חסכה וחסכה, קנתה לי כינור. קטנטן, לילדים. היה לנו חדר, ומטבת. למדתי בחדר, ואמא היתה במטבת... " וכשדיברת, רחל'ה וספל הקפה שלה הסתחררו סביבה ורחל'ה מלמלה משהו, אבל קול צפצוף בא באוזניה, שריקה חדה, ואחריה חשכה, תפסה בשולחן ועצמה עיניה מפני הסחרחורת. וכשפקחה, היו פניה של רחל'ה כפני התינוקת שלה בשנתה, כשהיתה ממלמלת מחלום רע.

שתקו לרגע, ורחל'ה החווירה ואמרה "והמשכת?"

"יום אחד אמרתי לאמא, אני לא רוצה יותר. לא רוצה!"

"זה תורשתי, אני רואה. גם את אכזבת את אמא שלך".

נבהלה. "את לא אכזבת אותי רחל'ה. אם כבר, אולי אני אכזבתי אותך".

"מה... מה הדיבורים האלה היום? אמרתי בצחוק. החיים שלך – שלך, ושלי – שלי. אנחנו שונות, זה הכל".

רחוקות, חשבה, אבל שייכות. וחמלה על שתיהן באה וכיסתה אותה, כמו שמיכה העוטפת שני תינוקות.

רחל'ה התבוננה בפני אמא, מהורהרת. "אם לא אוכל להצטרף אלייך, אולי תלכי עם נאוה. חברה יחידה שלך, וטובה לך מהרבה. ואם לא... תלכי לבד. תלכי. יש קונצרטים טובים עכשיו. תיהני. אם למדת פעם, מן הסתם אמא שלך ידעה שאת מוסיקלית, כשרונית..."

"אפילו חיברתי מנגינות קטנות..."

ורחל'ה צחקה בהקלה, "את רואה!", קמה, "אני באמת צריכה כבר ללכת. נדבר".

נדבר, זה טוב חשבה. נדבר. נדבר. ושוב היתה לבד. הריק הקיף אותה, ממשי יותר מגופה. וכשחזרה לדירה, עמדה והביטה בה כרואה אותה לראשונה. כל דבר במקומו. מונח. צפוף ופונקציונלי. מסודר סביב סביב. לא בגד שמוט על הספה, לא נעל בית זרוקה בפניה, לא עיתון בערימה, לא ספר שלא במדף.

ובמטבח אין צלחת בכיור, אין מגבת ומטלית שאינן נקיות, אין שאריות במקרר המצוחצח. מי גר כאן, חשבה. אישה לבדית, שנעלמה והשאירה אחריה דירה מסודרת. רחשי חייה לא כאן, כבר מזמן.

מה עשתה פה כל השנים? סידרה ומיקמה. סידרה ומיקמה. ריק גדול במקום הזה.

נטשה את המטבח ועטה אל הדלת. לצאת. ושוב, סחרור הדירה סביבה והיא נופלת מטה מטה, ואף שתפסה בידית בחוזקה חשה בעומק הנפילה, עמוק מהקומה שתחתיה, עמוק מהמקלט שבמרתף הבניין, עמוק מן החפירות התת קרקעיות, לו היו עושים. נעצרה, נפולה אל איזו קרקעית, עיניה עצומות לאפלה, לכוח המושך למטה. והועפה, מעלה מעלה בתנופה שלא בשליטתה, תפסה בידית גם בידה השנייה, ורצתה בדלת לנעוץ מבטה.

הדלת התבהרה לפנייה על כל שריטותיה.

יתוש עט אל זרועה, ועקץ.

לצאת, לצאת מכאן, אמרה. מה יש לה בדירה, חוץ מהסדינים ההם המיוחדים החבויים בארון, ארוזים. קנתה אותם לפני נישואיה. מתת. חיכתה. למה? ונשארו אחרי גירושיה, שמורים בשקית הקנייה. הוא, אבא של רחל'ה, אפילו לא ידע שרצתה, כל כך רצתה, ולא יכלה. פתחה את הדלת לרווחה.

מישהי רחוקה, בתוכה, כמעט בכתה.

רצתה לחשוב עליה, כשירדה במדרגות, ידה במעקה.

הטלפון צלצל. שוב. שוב. לא ענתה.

הלכה. עוד שארית ליום. חזרה לעבודה.

מישהי רחוקה, בתוכה, בכתה.

ב.

מעבר לאדניות העצים הדלילים, מעל לראשי היושבים בגינה, מבעד לחלון ראתה את נאווה עומדת, אוזן לסלולרי, יד מצביעה למלצרית על העוגה, מתעופפת, ומאותתת לה לבוא, פנימה. החברה שלי! קרא לבה. נכנסה והתיישבו, פינת השולחן ביניהן, פניה לרחוב.

נאווה הכניסה את הסלולרי לתיק העור הענקי הצבעוני שלה. "זהו. בעלי בבית, קצת חולה, ובטוח שיתקשר. מלצרית! קפה לחברה שלי, בבקשה!"

המלצרית הנהנה והביאה מיד.

חייכו שתיהן, ונאווה אמרה: "תגידי... מה קורה אתך?"

תפסה בספל הקפה, "פתאום..." לגמה, לאט, "אני רוצה..." הביטה אל מחשבותיה, לדייק, אבל המילים נחפזו מפיה, "שנת חופשה ושואלים בעבודה חופשה ללא תשלום בלי לימודים בלי קידום הדרגה לקראת הפנסיה בלי מסעות, בלי שיפוצי בית..." הניחה לספל, "גם רחל'ה תוהה מה ההיגיון".

"ההיגיון! את רוצה להיות עם עצמך".

"לא ידעתי שאני מעניינת".

"דווקא כן! " צחקה נאווה צחוק רם, שובב.

והיא חשבה: חשוף הלב הטוב של החברה שלי, וצחקה אתה.
 "ועכשיו", הרצינה נאווה, "תגידי לי מה באמת קורה".
 הביטה בעוגת השוקולד, ושתקה.
 "קחי. קחי. היא לשתינו. אבל תצטרכי לדבר, כי עזבתי את בעלי החולה המנדנד, ואמרתי לו די! אני חייבת לראות אותך".
 זכרה שטלפנה לנאווה ולא השאירה הודעה, "טלפנתי רק..."
 "וגם רחלה טלפנה ורק שאלה לשלומי... סתם? הרי לך היא דואגת..."
 "אה..."
 "לא אכריח אותך לספר, אבל משהו עובר עליך".
 "כן..."
 "גופני?" צל הקיף והידק את שפתייה של נאווה.
 "אני נתקפת רצון, דחף... לשונה יבשה ועוגת השוקולד נעה ונעה. עיניה נאחזו בה, במתוק שטעמו עוד בפייה. "לשמוע מוסיקה בקונצרט".
 "יופי! נו, התפתחת מאוחר! תלכי! תיהני!"
 "אבל זה מבהיל אותי..."
 נאווה רכנה אליה מעט, "כי זה חדש, מפתיע. לך, ותספרי לי מה שמעת ואיך היה. אפילו מיד אחרי הקונצרט".
 "נאווה, לחשה, "אם אצייר לך איזשהו... כלי נגינה, תדעי מה זה?"
 "תנסי". קרבה לה מפית.
 ציירה. אות חית, עם ידית. "ממתכת" מלמלה, ולפתה את זרועה של נאווה.
 "זה כלי... לכוונן כלי נגינה, בתזמורת. מזלג קול." אספה את המפית לתיק, "בעלי יידע, הוא המומחה במוסיקה. למה את שואלת?"
 "הרגע זכרתי אותו..."
 "בקשר למה?"
 "לא יודעת. הרגשתי משהו... הבליח, וחלף".
 "אולי נלמד מבעלי. אצלו, כל החיים היגיון! עולם ומלואו נתן לי בעלי האהוב מאז נישואינו, והשליט בו היגיון. די מעצבן בעלי המתוק. גם רגשות הוא מסביר באופן הגיוני!"
 "כן. לרגשות יש היגיון משלהם, אחר..."
 נאווה שחררה את זרועה בעדינות, וקמה. "ובפעם הבאה לא בקפה גינצבורג, דירת קרקע שהתחפשה לבית קפה. נלך למקום אחר, שמח יותר, על שפת הים".

”אשאר קצת ואגמור את העוגה,“ אמרה.

נאוה התרחקה. במכנסי הג'ינס ההדוקים, ובתספורת הבלונד החדשה, נראתה כנערה. בעלי אוהב נערות, הייתה נאוה צוחקת, מה לעשות.

ושני בניה גדולים, חשבה.

וזכרה, כמה חלקות וצעירות פניה של נאוה בזמן האחרון, ברור שעשתה ניתוח פלסטי! ולא שמה לב. לא ראתה.

אישה לא-רואה היא. חומקת. לבד בעולם.

ולאחרונה... הטלטלה המוזרה. כשרוצה לומר על זה דבר, אפילו לעצמה, האלם משתק והיא כמו... נכה.

נכה! וממתי? מתי... נלקח ממנה גופה? ובלעדיו הנשמה חולה, חסרת אונים, לא מביטה לא אל עצמה ולא אל העולם. גם הנשמה שלה נכה. נכה.

אמא אמא אמא! צעקה ההיא שבתוכה. היית קרובה. כל כך היית קרובה.

כפות ידיה היו אגרופים קפוצים מתחת לשולחן. פתחה, מתחה, ושחררה את אצבעותיה. הניחה כפותיה לצדי העוגה ואכלה, עד כלות. ליקקה פירורי אצבע אחת, שנייה, שלישית. האופל בא. כיסה על הלבד. הציף את כל כולה עד עצם ואיבר ותא, ומן העומק הפנימי פרץ גל לבתי, תשוקה לשמוע מוסיקה. לא. לא בבית. שם. קונצרט בפילהרמונית. שם.

בנמרצות יצאה, צעדה, רגליה הישירו לאורך אחד העם אל היכל התרבות, לקופה, קנתה כרטיס.

נחה דעתה, מעט.

כרטיס תלוש, לובי, תכנייה, רחש סובב סובב גואה, הלכה כבתוך נהר לא נראה, גלים גלים. ציורים! התעכבה. פני נשים עגלגלות תמות של לאה ניקל, משלימות עם קדרותן. הלכה מהן, ועיני הכבשה של קדישמן הביטו בה עין אחת תמימה עין אחת שטנית וכל העצב הזה מתחת לכתר פרחים!

נכנסה. ישבה, במעבר. נגנים פשטו על הבימה אחזו בכליהם כיוונו, אצבעות נגעו, במיתרים. האולם נדחס, נתמלא.

מחירות כפיים. זובין מהטה! ודממה דרוכה כשמניף את ידיו. התכנייה בידיה, והיא בין זרים. שומעת. צליל צליל חולף, מתאיין כמו לא היה לו קיום. קסם ואימה ברצף הצלילים. משלחת לבא אחריהם, לאט. משהו מרפרף להיזכר, חומק. מתאמצת, מקשיבה. צליל חודר בה, עוד, איבר איבר הגוף הופך לרצף של צלילים באים הולכים. נפלא! לא צריך לזכור. לא לא.

הפסקה. נשארת במקומה. אנשים עוברים על פניה אל הלובי הקפה והתערוכה. קמה יושבת קמה ויושבת. במקומה. הכלים נטושים עירומים על הבמה. עיניה חולפות עליהם, לאט לאט.

ריח מוכר קדום של קרבה עולה בה, אה! הריח החום המבהיק של הכינור החבוק בין סנטרה לכתפה, גופו קטן, צוואר כתפיים בטן נשמה... ואצבעותיה הקטנות נוגעות בשיער הרך של הקשת ותופסות בידית. זיכרון מתקרב, ונקטע. אופל. קמה. בשיפולי הבטן לחץ, ורוצה לשירותים. אבל צלצול חד, ודלתות האולם מתמלאות אנשים, נחסמות. חוזרת. ויושבת.

הנף היד של מהטה, והנגנים על כליהם – שלו. לו כך יכלה לגופה. שומעת רצף צלילים, מנסה לאחוז בהם, הגוף דרוך, זה יפה, היא חושבת, יפה, הנה... מ לו די ה... כן, קולטת... מו טי ב! ומהטה מניף את ידיו. מחיאות כפיים. קצובות.

הם... נרגשים. היא עייפה.

יוצאים. היא קמה, נעה.

נגני רחוב חורקים בכליהם ליד דלת היציאה. מוכר הביגלה צועק חם חם. היא זורקת מטבעות. קונה ביגלה. וממהרת.

עד שפתחה את דלת הבית, גם הצלילים שקלטה התאינו.

הכינה טוסט וקפה. אצבעותיה נכוו. משהו הוחמץ, ידעה.

גופה רעד.

*

"אלך שוב", אמרה.

"כרטיס בגוש האמצעי באמצע", ביקשה. "להיום רק ביציע", שמעה. "טוב", ונכנסת.

תכנייה לניחום הידיים, והתערוכה! היא מחפשת את עין הכבשה, אבל הציור כבר איננו. אה, הנה! כבשה אחרת. רקע שחור ונרוד, לפני הכבשה התמימה מוקרנים במשהו אפל, חצוי. לבה ממחר, והיא פונה משם, למדרגות ימינה, יד במעקה הלאה, לדלת, פנימה, מסדרון, תוהה לאן, "סליחה... לא כאן גברת! כאן חדרי הנגנים והמנצח, פתוב!" "סליחה, חיפשתי יציע..."

"גברת, מכאן! מהרי!"

יושבת במקומה. בתוך מחיאות הכפיים.

הנף היד של מהטה, רגע הזריכות, כוח. מוכר. שומעת. אבל הצלילים חדים מדי, חודרים וחודרים, הקצב מדביר אבריה. כואב! צעקה בלי גוף לא נשמעת. פחד. מחיאות כפיים. קצובות, כולם כאחד מוחאים. גם ידיה מתחברות זו לזו, חלשות. מוחאות.

הפסקה. היא קמה, הולכת. ליציאה.

היא קונה ביגלה, וממהרת ללכת, רצה כמעט. הריצה משיבה את אבריה.

התה שמכינה לה כהה מדי.
הביגל'ה מלוח מדי.
היא לא זוכרת אפילו צליל אחד.
היא מתקלחת. האדים מרככים רגש קשה. עמום. מטריד.

*

כלי נגינה הקיפו אותה מכל עבריה, מצטופפים, מתגודדים קטנים בגדולים, על רצפה על מדף ועל קיר, חומים מבהיקים וכהים מקווקוים במיתרים, עגולים וחדים מגושמים ומכופתרים, עור ועץ ומתכת, גיטרות ותופים ומגברים ונספחים, אויבים. והנער המוכר חיך ואמר: "מזלג קול? קמרטון, קולן בעברית, ודאי שיש".

"איזה יש לכם?"

"שלושתם, הסטנדרטיים. מאיכות טובה, את ב'כלי זמר! יש הכל, רק לא... מה שכל מיני מרפאים משתמשים לריפוי..."

"לריפוי?"

הנער צחקק וקרר ידיו אל לבו: "לכוונן אנרגיות של הגוף, לרפא אותו בצליל טהור, מה אני יודע... מדובר בגלים, אולי יש בזה משהו. אנשים מספרים ש..."

הביטה בפניו הרכים, וככל שהפליג להנעים בקולו בהסבריו גבר הכאב שעלה מקצה בטנה ופשט אל צלעותיה.

"קדום", אמרה. ונשמה.

"הגברת אספנית של קולנים?"

"לא! התכוונתי ל... פשוט, סטנדרטי."

"אראה לך. בבקשה".

עלתה אחריו במדרגות הלוליניות אל כלי הקשת וכלי הנשיפה.

ועמדה. באו לקראתה אפלולית קרירה רגועה, שולחן וכסאות פנויים ליושבים, כינורות כלואים בתאי זכוכית, גדולים וקטנים, וקטנטנים כמו שלה, אז. כלי הנשיפה הבהיקו. לא נשפו.

"אני חדש כאן", אמר, ומשך וסגר מגירה מגירה, "מצאתי!" שלף שלוש קופסאות והניח על הדלפק, ביניהם, "סי איי אי, איזה לגברת?"

הביטה בהן. הנער הביט בה.

בקופסאות קטנות, בנייר אפור, חשבה.

הנער פתח קופסה קופסה.

רבים כל כך בכל קופסה, חשבה. ידה הורמה.

הנער שלף אחד קטן מהקופסה, הכה בו בדלפק, קרב לאוזנו, דחף לתוך ידה וקרא "לההההה!" רטט חלף באצבעותיה, נרתעה. "כך עושים, גברת, כדי לשמוע צליל טהור..." שחררה את הקולן מתוך ידה.

הנער פתח עד סופן את שתי הקופסאות האחרות. "אלה פחות נפוצים, 'סי אי'"
"לה", אמרה, "לה!"

שם לה אחד בשקית קטנה.

"בקופסה בבקשה, למתנה".

"אמצא משהו..." חיך.

שילמה במזומן, וכשיצאה מהחנות שחררה את הקולן מהקופסה ומהעטיפות והכניסה אותו, עירום, לתחתית התיק. ואת הניירת לפח. חצתה את הרחוב, לסנטר, ומשם לקחה מונית, לא לא עד המשרד, חשבה, ליד.

שמעה קולות רמים מעורבבים, וידעה: סוף היום. הממהרים הצטופפו להחתיים שעון, ולצאת. היא הזמינה מונית, הביתה.

מותשת נכנסה לדירה.

הניחה את התיק על השולחן, הרחיקה ממנו את המאפרה הריקה המחכה לסיגריה של רחל'ה, ועמדה: מה... עשתה היום בעבודה? זכרה את החשש לגעת בתיק שרביץ לידה, את צבעי הירקות והפירות בפוסטר שרשרש בקיר מולה, ואת הצעדה שלה, הלוך חזור, בשביל הנצמד לגדר רשות השידור עד השער. ומה... היה לה. .. כל השנים בעבודה? השביל שרואה מן החלון, דשא הפרא שסביבו, ובסופו ברכת השלום היומית של השומרים המשועממים.

הכינה תה, ושכבה במיטה. כיסתה את גופה בסדין, כמו שעשתה לה אמה בילדותה כשחלתה. רחל'ה צלצלה. מה קורה, איך את? בסדר. החופשה, כבר חתמת? עוד לא הגעתי לניירת הזאת שלי. נדבר, אמרה רחל'ה. כן, כן. נדבר זה טוב, חשבה. וידה חיפשה ללטף את הבטן, שלא כאבה עוד, כי לא חשה בה כלל. האור בחלון התרכך והחדר החשיך מעט. לא רצתה לאכול. נאווה צלצלה. "נו, הלכת?" "כן, למהטה, לא זוכרת כלום. כל הצלילים תוהו ובוהו". נאווה צחקה, "זאת התחלה, אולי תשיגי למנצח האורת, בעלי אומר שהוא טוב, שמו..."

"דומר", אמרה, "דומר".

נאווה סיפרה עוד משהו בטלפון, אבל היא יצאה מן המיטה, התקלחה, והתלבשה. עברה ליד הקופה. תור ארוך התפתל. עמדה. שאלה אם יש כרטיס, רק אחד, לקונצרט של דומר, בכל מחיר. "יש! נתמזל מזלך גברת, כרטיס מצויני!"

היא קנתה.

נחה דעתה.

ג.

ראתה שמוחאים כף ולא שמעה. רגל אחת שלה נעה עצבנית, קופצנית. הניחה על ברכיה את התיק והקולן שבתחתיתו וחיברה כף יד לכף יד, למחוא. איש דק התקדם מבין הנגנים ועמד על בימת המנצח. קידה. מהירה חדה. עמוקה. הילת שיבה בהקה מסביב לקרחת, שיער מקורזל, מתנפנף, הליט את פניו.

“כמעט בן תשעים!” שמעה אוזן ימין, “ונשוי לאישה בגיל נכדתו!”

“היה אלמן?” שמעה אוזן שמאל.

“הבן מאשתו הראשונה תבע אותו פעם על משהו, אומרים, והשתיקו...”

“שטויות!”

הוא התיישר, גוף בבגד צמוד. תמיד היה רזה, חשבה. תמיד. הוא הפנה לקהל את הגב ונשא יד ימין לתזמורת, שרביט מנצחים נטוי אליהם. עוד מעט תתנפנף, חשבה. כמו ציפור. התבוננה בה. קפוצה. היד הזאת חזקה, חשבה. מאד! שמעה את מחיאות הכפיים. מתגברות, פוסקות.

היד נעה.

היא נרתעת.

צלילים מתפרצים מכלי הנגנים, והקשתות יחדיו מונפות וצונחות, מונפות ויורדות בין ברכיים פשוקות, בצ'לו הקשת רוטטת, מאחוריו נקישה, נקישה חזקה. גופו נע, ניעות קצב עולה וסוער. ידיו מסמנות ימינה שמאלה באמצע, כיפוף, מכנס ידיו אל גופו פושט לצדדים. גמיש, רועד, טרמולו טרמולו. בכינור הקטנטן המייה, ומיתר חלשלוש ממלמל לה... לה... לה... רוכסן מכנסיו מפושק כנפי בגד שחור מסתירים את קדמת גופו טרמולו טרמולו.

“תפסיק. תפסיק! לא. לאוֹו...”

ושוב הגיח ועלה עליה רעש מחיאות הכפיים.

הפסקה. עלתה במדרגות, בתוך אנשים בתזזית לצאת מן האולם. ועמדה. מולה הפניסה, מימינה בליל קולות ואנשים ממהרים אל הקפה החברים והעוגות שבקומה למטה או למעלה גבוה מעיניה. זכרה, שמאלה! ופנתה. צעד. עוד צעד. תפסה במעקה, שמאלה עם המעקה, הלאה. ידה במעקה, רגליה בבוהק שיש, קיר זכוכית לצדה, אפלולי. זרם האנשים מידלל ופוסק, הלאה. עמוד בקצה המעקה, הלאה. דלת לפניו ושלט “ציעי הבמה”, ובדלת חלונן שקוף, קרבה. אין איש מימינה ומשמאלה, וריח הקפה מאחוריה מרחף, נוגע. רואה בחלונן, המסדרון מואר, גוף בשחור, חוצה. פותחת את הדלת, ונכנסת. שקט. היא זוכרת, חדר המנצח מימין. קרבה. הדלת פתוחה מעט. רואה שרביט בקצה שולחן, כיסא, כיסא קטן. הוא מתיישב. כמו אז. ואמא לא רחוקה. כמו אז, כשידיו עטות אל חריץ בשחור מכנסיו והיא על ברכיו. ידיו לופתות, יד בקולן ויד בה. רגליה קצרות וברכיו סוגרות עליהן. שוקיו נעות, ידיו נעות, גופה שלה קטן מתקפל נחלץ לא יכול. טרמולו, הוא אומר, טרמולו! ירכיו נעות, אצבעותיו מתהדקות, הקולן נתקע בצלעותיה, בשמלה היפה שעליה, לוחץ. ואמא אמא לא

רחוקה. הכיסא הכיסא. טרמולו!! הוא נע חזק וחלש וחזק, מקפץ, ונע ורועד טַרְרָמולו! הוא צועק טַרְרָמולו! ופיה אילם.

נכנסה לחדר המנצח.

הוא הרים את ראשו.

קרבה. פסיעה פסיעה.

מקרוב הוא מצומק. עור עצמות ובגד. הרעמה דלילה, זקנה. ידיו מתוך השחור גרומות ארוכות אצבעות, יד שמאל רועדת, חולנית. עיניו כחול דהוי, לא כמו אז כחול חד, מבהיק. גבות שיבה, לא חום, אבל קשוחות ומתעפות כמו אז. הגוף הרזה נע לקראתה בחיור, גמיש ומהיר. כמו אז.

”כך?” תמה.

הקול המנומס. כמו אז.

הושיטה ידה לתיק. מה חיפשה שם? הה. הקולן.

הקירות לידם התקרבו, וגם הם. ”לבד, אמרה. כמו אז. כל רגע אמא תבוא, ותראה. לא. עד שתבוא.”

קבס עלה בה. בשיפולי הבטן, שם למטה, משחו עמד להיקרע, הכאב פשט, טרמולו, טרמולו. לא! דוּמְר התקרב. לחוץ בזמן, כמו אז. ללכת ממנו, ללכת ללכת. היד שחיפשה בתיק תפסה בקולן, וקפאה. הוא הביט בה. קצר רוח, זעוף פנים.

”טרמולו!” היא אומרת.

עיניו נפערות.

הוא זוכר, היא יודעת.

ידה מזנקת מתוך התיק וצונחת אל פתח שחור, בין רגליו. הה! ידיו מתקרבות ללפות בקולן, היא, בחטף מניפה את שרביט המנצחים, וידיה, שתיהן, מזנקות עליו. שוב. שוב. גופו מתקפל, ראשו יורד ומשתפל כמו לקידה. פיו פעור, אילם.

היא מפנה לו את גבה ופונה לדלת. שומעת נפילה. גם של כיסא.

לא מביטה לאחור.

יצאה למסדרון ירדה במדרגות לדלפק שתתה קפה. חזרה לאולם, ישבה במקומה.

ההפסקה התארכה. חיכו. מחאו כפיים. שוב. בסוף הוא הגיח. לאט. עלה. לא קד קידה. התבוננה.

כשהרים את רגלו לעלות לבימת המנצח התנוודד גופו, וצנת. קול חבטה חדר למיקרופונים ופשט באולם. אנחת צווחה פרצה מפיות הקהל. גם מפיה. נגנים הקיפו את גופו, תזוזה וניעה קריאות והמהום מילאו את היכל התרבות. התבוננה. הראש נתמלא צלילי מנגינה. קטועה, מתחברת. שלפה את הסלולרי וחיגה לבתה.

רחל'ה עונה, יופי!

"רחל'ה. רחל'ה... תשמעי... אני זוכרת את המנגינה! זאת שחיברתי...!" והיא מתחילה לשיר. לא בקלות. מושכת צליל, נושמת, צליל, אזניה שומעות פנימה, עוד.

"איפה את? איפה את?!" צועקת רחל'ה.

"בקונצרט".

"מה הרעש הזה, המהומה? את בהפסקה?"

"לא לא. בקונצרט של דומר. תשמעי, תשמעי", והיא מושכת עוד צליל, קדום. מישהי בקרבה צוחקת.

"את שרה לי באמצע קונצרט? מה קרה?"

"הוא נפל. בהפסקה. שוב נפל על הבימה. עכשו הוא לא מנצח. אני שרה".

"לא מבינה! את בסדר? את הולכת הביתה?"

"תשמעי, רחל'ה. רק תשמעי". ופיה נפתח וקולה יוצא צליל צליל...

משתיקים אותה. מישהי על הבימה אומרת משהו.

מימין לוחשת לה שכנתה לכבות את הסלולרי.

דממה באולם.

מתבוננת.

הבימה שעליה צנח ריקה. איש אחר עולה, עומד, קד ופונה לתזמורת.

קול בוקע ואומר משהו.

שומעת גלי אנחה באולם, ואחר כך... מוצרט.

ביציאה קנתה ביגלה חם. שְׁמָה מטבע בכובע נגן הרחוב.

ורצה.

הביתה.

בדרך רצתה לנגן את המנגינה בראשה, לעצמה, ועצרה להקשיב. נעלמה לה. אבל שובל זיכרון עוד ריחף בתוכה, מוכר ומופלא.

כשפתחה את דלת הבית תקפו צמרמורות את גופה, וחום הציף את פניה טשטש את קפיצת מחשבותיה. מילאה לה כוס מים קרים, לשתות, וקרבה אל לחיה. הטלפון צלצל. שכבה במיטה, הכוס נשמטה. הטלפון צלצל שוב שוב שוב. הושיטה לו יד מתוך הדמדומים.

וקול: "מה קרה?"

"נאווה?"

"כן, נאווה נאווה! מה קרה שם? רחל'ה לגמרי מבוהלת..."

”ש ר ת י...”

”על מה את מדברת? היית בקונצרט של דומר וכו' וכו'” רחל'ה אמרה, ”אני יודעת... אני שואלת מה אָתָּךְ?”

”קר לי. חם. לי... שרתי...”

ואחר כך הקשיבה לזמזום השפופרת. ככל יכולתה. עד...
החשכה.

כשהתעוררה היה מגע סדין על עורה וקולות מלוחשים מסתודדים באו מן המטבח. ריח מרק עוף מתבשל פעפע משם ושאפה אותו אל גופה. ריח החיים, אמרה. אני חיה. הניעה אצבעות רגליה, ונעו. פתחה את אגרופיה, ואצבעותיה התגמשו. ראשה על כר וצווארה תפוס, הניעה אותו לאט מצד לצד ונע, מימינה קיר מפוספס פסי אור, משמאלה שולחן וערימת עיתונים רובצת עליו, ליד שתי כוסות תה ומדחום. שולחן הקפה שלי מהסלון, חשבה. פה? ומה שני הכיסאות? הושיטה יד אל ערימת העיתונים, גופה נוקשה לא זו. ציפור צווחה לה בחלון ובמטבח לְחַשְׁשׁוּ קולות רחל'ה ונאוה. הרימה את גווה מן הכרים, והתיישבה. הראש כבד עליה, ידה אספה מעט מערימת העיתונים, הניחה על ברכיה מכוסות הסדין. ראתה: דפי עיתון סְדוּרִים בקפל מיוחד, מבליט. אספה את שאר הערמה, קראה קראה, וכשסידרה אחרת, מדויק יותר, יצא גופה מתנומתו וזע ורשרושי העיתונים גברו.
רחל'ה עמדה בפתח נאוה לידה.

”מה...” יצא קול מגופה.

רחל'ה עצמה לרגע את עיניה, מצמצמה, קרבה.

”מה עשיתי רחל'ה”, מלמלה, ”מה עשיתי?” והחדר סביבה נע וזע וקצוות של זיכרון הסתחררו לתוך שכחה.

רחל'ה קרבה יותר. ”מה שהיית צריכה לעשות”.

”כלום לא עשיתי! היית חולה נורא! הייתי אתך”. קול רם ומהיר היה לנאוה.

”אני רוצה לדעת בדיוק... בעיתונים לא...”

נאוה, מאחורי רחל'ה, קרבה, ”לא צריך, אהובה. מה יש לדעת”.

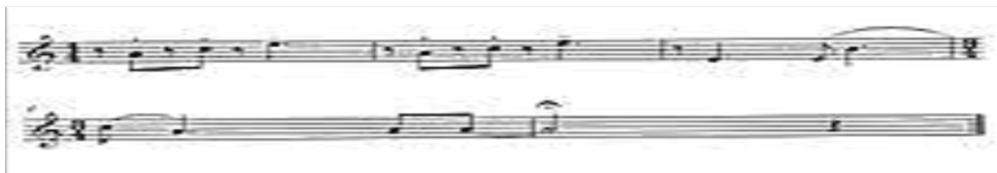
רחל'ה רכנה, חיקה נגע בחיק אמה וידיה עטפו אותה. ”אמא... אמא...”

”רחל'ה שלי רחל'ה שלי...” רקדו ידי האם וגיפפו.

”נו, יש כאן עוד רחל'ה?” צחקה נאוה צחוק קטן, שביר.

אהובה נרעדה. כמו בכי עלה בה. שמעה צליל. נעימה שנבראה פעם, ונקטעה. הרימה את הראש מזרועות בתה. משהו קלח מפיה, מדמה, מאבריה הפנימיים, מעצמותיה הגדולות והקטנות, מעורה הגלוי והמכוסה. השמיעה קול, תו – לה לה... בקול ילדה, עיניה פעורות, רכות. רחל'ה נצמדה אל אמה, הראש גלש אל בטנה, הפנים אל רחמה. כתפיה רוטטות, כמו הביטה בלידת עצמה.

נאווה ליטפה את שתיקן, יד על אהובה יד על שערה של רחל'ה.
ואהובה שרה. פניה פליאה ותדהמה. לחייה סמקו. לָה לָה לָההה... זכרה!

זכרה מתי נבראו בה הצלילים האלה, בגינה ליד עץ התפוחים!
ואחר כך זכרה את הכול.
שבעה ימים לאחר הקונצרט הייתה ההלוויה.
באו מלווים רבים. משפחה. חברים. חברי התזמורת. ואוהבי מוסיקה.
בעיתונים ספדו. המשטרה אמרה שתחקור.
אהובה קמה מחוליה.

ד.

כולם ראו בחדשות הטלוויזיה:
עיתונאי זריז רץ לתפוס את האישה הצעירה, "גברת דומר, למה את לא רוצה שהמשטרה
תחקור?"
"אין מה לחקור."
"מוזר ש..."
שתקה והמשיכה ללכת, יד בתה הקטנה בידה.
"בעלך צנח על בימת הקונצרטים, ונפטר בבית חולים, מ..."
"התקף... הלב שלו..." ניסתה להיחלץ. בתה נצמדה אל גופה.
"אבל בבית חולים טופל בפגיעה קשה באשכים!" במקרופון לכד אותה, בפיה.
"היתה תאונה."
"הוא נפל?" המצלמה עטה על פניה, וכמו נבהלה.
"כן!"
"נפל על חפץ חד באולם קונצרטים?" גבר עליה, בקולו.
"הלב שלו... אל תלכלכו! תניח לנו," משכה בחוזקה ביד בתה, "תם ונשלם".